

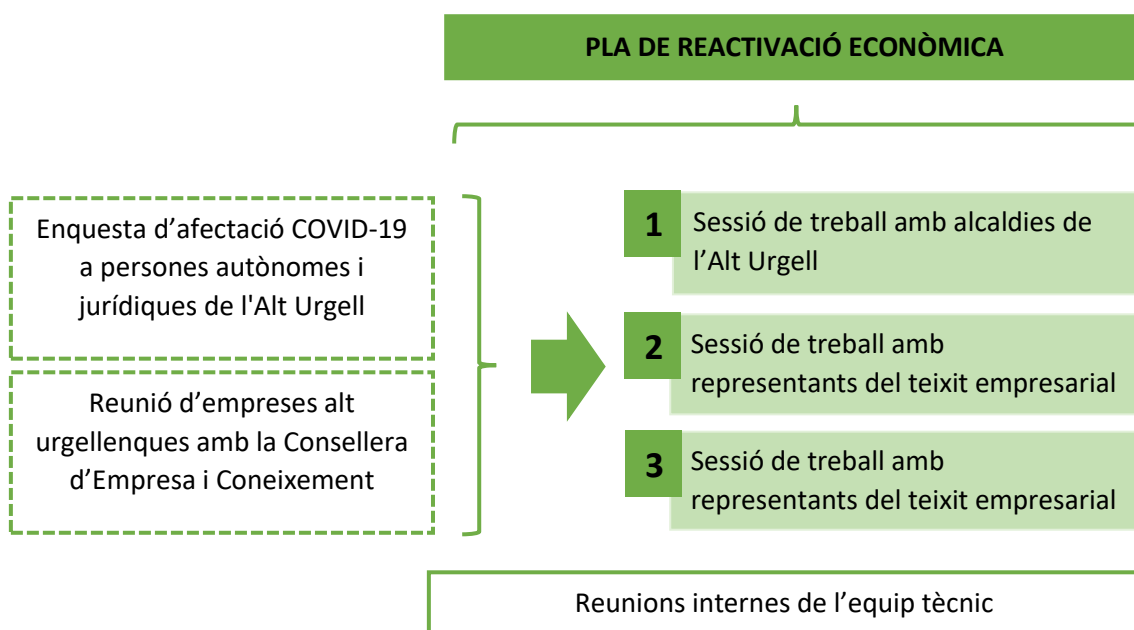
DIAGNOSI QUALITATIVA

METODOLOGIA

Previ a la realització del Pla de Reactivació Econòmica de l'Alt Urgell, s'havien realitzat dues accions que permetien partir d'una radiografia inicial de la visió i l'afectació de la crisi per part del teixit empresarial de la comarca. Aquestes van ser:

- **Enquesta d'afectació COVID-19 a persones autònomes i jurídiques de l'Alt Urgell (abril)**
En aquest cas, des del Departament de Promoció Econòmica del Consell Comarcal de l'Alt Urgell es va fer arribar aquest formulari a les empreses i persones autònomes de la comarca per tal de conèixer la situació dels projectes empresarials del territori, l'afectació que la crisi sanitària estava tenint sobre aquests, les seves necessitats i previsions i recollir propostes de possibles vies de suport.
133 empreses i/o persones autònomes van respondre l'enquesta.
- **Reunió d'empreses alt urgellenques amb la Consellera d'Empresa i Coneixement del moment, la Sra. Àngels Chacón (30 de juliol de 2020)**
Trobada que es realitzà a partir de la petició d'empreses locals en la que es van reunir 14 representants d'empreses i/o associacions locals, amb tècnics i càrrecs electes de la comarca i la Consellera Àngels Chacón. En aquesta sessió es van recollir propostes i demandes per part de les empreses.

1

La informació extreta en aquestes dues accions i les conclusions de la diagnosi quantitativa, elaborada a partir de dades públiques, han servit per estructurar els continguts de les tres sessions de treball amb agents clau de la comarca que s'han plantejat recentment amb l'objectiu de definir les problemàtiques més acusades i les línies de treball que cal prioritzar. Les tres sessions s'han realitzat de manera virtual durant el mes de desembre del 2020 i han estat les següents:

- **Sessió de treball amb alcaldies de l'Alt Urgell** – 19 persones participants
- **Sessió de treball amb representants del teixit empresarial** – 23 persones participants
- **Sessió de treball amb persones tècniques que treballen en els programes i serveis dels àmbits de promoció econòmica, joventut,... de l'Ajuntament de La Seu i el Consell Comarcal de l'Alt Urgell** - 16 persones participants

Paral·lelament a les sessions de treball amb els agents clau de la comarca, s'han realitzat **reunions internes de l'equip tècnic**, amb la presència de les tècniques de referència del Consell Comarcal de l'Alt Urgell per a desenvolupar el Pla de Reactivació i l'equip tècnic de mOntanyanes. Aquestes trobades s'han realitzat amb una periodicitat setmanal i amb una finalitat de coordinació, disseny i posada en comú de les sessions de treball.

Un cop desenvolupades les tres sessions de treball, s'ha realitzat una reunió interna de l'equip tècnic en la que s'han prioritzat i estructurat els àmbits d'actuació i les propostes aportades per les persones participants a segons els criteris:

- Temporalitat en el desenvolupament
- Adequació del perfil tècnic dels recursos humans per executar el pla
- Impacte i incidència sobre el territori

A continuació es detallen els àmbits de treball que s'han posat sobre la taula per part dels agents participants a les sessions de treball realitzades i aquells aspectes que s'han prioritzat.

Més enllà de les línies de treball detectades, inicialment es destaquen: per una banda, els **àmbits d'urgència** que fan palesa la gravetat de la situació derivada de la crisi per alguns sectors i, per l'altra, **factors limitadors** que suposen un fre per al desenvolupament de l'activitat econòmica i la dinamització de la comarca i que podrien ser palanques de millora pel teixit empresarial, la qualitat de vida i l'atractivitat a l'Alt Urgell.

1. Àmbits d'urgència

L'aturada de l'activitat de moltes empreses derivada de les mesures de restricció per la Covid19 ha suposat que hi hagi **sectors que requereixin una actuació d'urgència davant de l'afectació que han patit com a conseqüència de la crisi sanitària.**

Els sectors que concentren més empreses molt afectades per l'aturada de l'activitat, situació que en alguns casos fa perillar la seva continuïtat són:

- Sector de la restauració i l'hostaleria
- Sector del turisme

Alguns ajuntaments han cercat vies per donar suport o vehicular ajudes al teixit empresarial del seu municipi, tot i això, en alguns casos, les ajudes no són proporcionals al grau de pèrdues.

Paral·lelament, es fa palesa una situació de desavantatge comparatiu a nivell comarcal pel que fa ajudes a empreses i autònoms en relació a les ajudes i suport rebut per part de les administracions locals (no tots els municipis han impulsat mesures o han estat equivalents). Davant d'aquesta situació, es planteja cercar fórmules per oferir ajuts de manera homogènia a tota la comarca i donar suport tècnic als Ajuntaments que vulguin impulsar línies d'ajut a partir del coneixement adquirit pels Ajuntaments que ja n'han gestionat.

Es valora que és important continuar gestionant ajuts directes a empreses que han hagut de tancar i es considera que per aquestes empreses és la única via per donar-los-hi suport.

3

2. Factors limitadors

Per part del teixit empresarial, es manifesta la necessitat d'abordar algunes aspectes bàsics per al desenvolupament econòmic i empresarial de la comarca que fa anys que s'expressen i que cal encarar amb fermesa.

2.1. Connectivitat i mobilitat

Es considera especialment rellevant:

- la **cobertura universal d'internet i telefonia mòbil**
- l'**adequació d'infraestructures viàries** mínimes a tots els pobles

Des de l'Ajuntament de la Seu i el Consorci Leader Alt Urgell Cerdanya es dona a conèixer la possibilitat que la comarca es posicioni per a realitzar proves pilot per obtenir cobertura 5G, projecte que es rep de forma positiva però sense perdre de vista les necessitats dels nuclis que no tenen una bona cobertura de telefonia mòbil.

Pel què fa a les **infraestructures viàries**, es considera que hi ha deficiències importants a dos nivells.

1. En les vies que comuniquen els nuclis de la comarca
2. En les connexions transversals a les comarques veïnes de l'Alt Pirineu de manera que es faciliti l'impuls d'estratègies de dinamització conjuntes.

2.2. Polígons

També es considera prioritari abordar de forma específica les necessitats dels polígons industrials existents i el seguiment dels polígons industrials que s'han de desenvolupar com a punts estratègics clau per al desenvolupament de l'activitat econòmica i empresarial de la comarca.

2.3. Desequilibri territorial

A l'Alt Urgell, i a la resta de comarques de l'Alt Pirineu i Aran, sovint s'experimenten desequilibris en les polítiques dissenyades des de l'administració central, que no s'ajusten a les realitats dels territoris de muntanya.

Alguns exemples en poden ser les ràtios que es requereixen per impulsar projectes o accions formatives, l'encaix amb programes supramunicipals, línies d'ajuts, etc.

3. Àmbits de treball prioritaris

3.1. Davallada de l'activitat econòmica i necessitat de recolzament a les empreses locals

Sectors més afectats: el **comerç, la restauració, l'hostaleria, els serveis turístics** i, en conseqüència, els sectors vinculats a aquests.

Alguns ajuntaments han donat ajudes a autònoms i empreses afectades, han bonificat o reduït taxes, o impulsat mesures per fomentar el consum local (targeta moneder, tiquets restaurant o bons de despesa).

Algunes empreses no accedeixen als ajuts perquè els desconeixen o perquè no tenen la capacitat per sol·licitar-los.

3.2. Joves. Formació i ocupació

Confirmant les dades de la diagnosi quantitativa, hi ha la percepció que l'atur entre les persones joves ha incrementat els darrers mesos.

Una debilitat del territori respecte a facilitar l'ocupabilitat juvenil és la no existència d'una **borsa de treball unificada** per totes les ofertes comarcals i de l'Alt Pirineu.

L'Alt Urgell enregistra una taxa elevada d'abandonament dels estudis i aquest punt posa de manifest que cal reflexionar sobre les opcions formatives per a joves que s'ofereixen a la comarca.

S'observen dos fenòmens contraposats que també suposen un obstacle en si:

1. La fuga de talent jove cercant espais amb més oportunitats.
2. La dificultat que expressen algunes empreses per trobar persones qualificades.

3.3. Foment del consum de proximitat

Es posa de manifest que s'ha abordat de forma diferent els mercats setmanals agroalimentaris als mercats i **fires artesanals** en general, que pràcticament han desaparegut. Això ha afectat de forma especialment greu tots els artesans de manufactura, ja que per alguns d'aquests les fires artesanals representen el seu únic canal de comercialització.

Es considera que hi ha una falta de posicionament territorial dels productes locals i que seria convenient treballar amb sentit de **marca pirinenca**.

Cal seguir potenciant el consum de proximitat a tots els nivells, no només l'agroalimentari.

3.4. Activitat comercial i cascs antics

Es considera importat abordar la problemàtica de **l'abandó de l'activitat comercial** especialment als cascs antics i es vincula a les possibilitats de generar atractiu turístic vinculat als pobles.

4. Altres àmbits d'interès

4.1. Atracció de població i habitatge

La manca d'habitatge és un factor que limita la fixació de població als municipis més petits. Problemàtiques:

- Habitatges buits en mal estat que no entren al mercat.
- Alt preu dels lloguers.
- Competència amb mercat d'habitatges turístics.

Des del Consell Comarcal, en col·laboració amb els municipis, s'està realitzant un cens comarcal.

Necessitat d'augmentar població de primera residència. Per aquest motiu, cal afrontar les necessitats bàsiques com:

- Telecomunicacions i infraestructures viàries
- Serveis sanitaris

4.2. Marca turística

Es reflexiona sobre la necessitat d'impulsar una marca turística: **Marca Pirineus**.

Hi ha la percepció de que no s'hi aposta suficientment:

- Manca de treball conjunt públic-privat i entre territoris.
- Males comunicacions intercomarcals.

Cal una visió conjunta de tots els territoris que la integren. I que vagi acompanyada d'una inversió en infraestructures viàries transversals.

4.3. Sector primari

Es reflexiona sobre la reconversió del sector a activitat agrícola en municipis amb nou accés a regadiu (Peramola, Bassella).

En el **sector lleter** es registren pèrdues importants i es posen de manifest les dificultats burocràtiques i administratives.

4.4. Impuls a nous sectors

Es posa de relleu la possibilitat d'impulsar sectors que poden tenir bones perspectives a l'Alt Urgell: sector de **les energies renovables o les indústries culturals**.

S'expressa la necessitat d'establir **vincles amb les universitats**, sobretot en àmbits en que l'Alt Urgell té recursos i potencial com les enginyeries d'agrònoms o forestals.

4.5. Relació amb Andorra

El tancament perimetral ha tingut una afectació directa amb les relacions comercials amb Andorra i algunes empreses s'han vist fortament afectades per aquest fet.

També es posa èmfasis en la potencialitat d'aprofitar l'impuls turístic d'Andorra i l'interès en establir-hi vincles en aquest sentit.

4.6. Fons europeus

Des de les administracions locals cal estar pendents dels fons de la Unió Europea a través de l'eina Next Generation que prioritzaran la transició ecològica i la digitalització.

5. Factors transversals per a la implementació del Pla

5.1. Focalitzar

Es valora que cal **concentrar els esforços** en pocs projectes, essent realistes amb els terminis i els recursos amb els que es compten per desenvolupar el Pla. Cal abordar les qüestions de major urgència, però també aquelles que poden aportar canvis positius de base. Es prioritzen les accions que poden tenir impacte a curt termini, però sense oblidar que cal buscar mètodes i dinàmiques de treball amb efecte a mitjà i llarg termini.

5.2. Visió pirinenca

Es posa en valor la importància de preveure la **visió pirinenca**, aprofitant que totes les comarques de l'APiA estan desenvolupant de forma simultània aquest tipus de planificació. Conscients, però, que aquesta visió implica molta feina de coordinació que generalment recau en unes poques persones.

5.3. Treball conjunt públic – privat

Hi ha consens en la importància del treball col·laboratiu però sovint hi ha la percepció que no es troben les fórmules per ser eficients o que manca compromís en la implementació de les accions acordades. Aquest fet provoca que sempre apareguin les mateixes necessitats sobre la taula.

5.4. Governança

Es posen de manifest dèficits en les fórmules de **governança** a l'hora d'implementar planificacions, davant de les quals cal fer front i plantejar alternatives innovadores que permetin treballar de forma coordinada i eficient.